Onderwerp: Beantwoording vragen ex art. 37 RvO ChristenUnie en PRO over volwaardige arbeidsdeelname leidend maken voor nieuwkomers
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon	14 050	Bijlage(n)	1	Ons kenmerk	312334-2026
Datum	11-11-2026	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte lezer,

Hierbij doen wij u toekomen ons antwoord op de door P. Rebergen en I. Huitema van de ChristenUnie en PRO gestelde vragen ex art. 37 RvO over volwaardige arbeidsdeelname leidend maken voor nieuwkomers. De brief van de vragenstellers treft u als bijlage aan.

Vooraf
Wij vinden dat iedereen in staat moet worden gesteld om volwaardig mee te kunnen doen aan de samenleving. Wij onderschrijven de uitgangspunten van het SER-advies, dat pleit voor een sterkere samenhang tussen werk, taalverwerving en inburgering. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om realistisch te zijn over de weg naar duurzame arbeidsparticipatie voor nieuwkomers. De ervaring leert dat het in veel gevallen niet haalbaar is dat iemand direct na aankomst duurzaam aan het werk gaat. Persoonlijke omstandigheden, ervaringen tijdens de vlucht, onzekerheid over de toekomst en de asielprocedure kunnen een belemmering vormen voor participatie. Ook na het verkrijgen van een verblijfsvergunning kost het vaak tijd om een passende plek op de arbeidsmarkt te vinden. Daarnaast sluiten de verwachtingen van nieuwkomers over de Nederlandse arbeidsmarkt en de verwachtingen van werkgevers over de inzetbaarheid van nieuwkomers niet altijd direct op elkaar aan. Het begeleiden naar duurzaam werk vraagt daarom om een gezamenlijke inspanning van nieuwkomers, werkgevers, gemeenten, onderwijsinstellingen en andere betrokken partners. Daarbij is het van belang dat mensen de ruimte krijgen om stapsgewijs ervaring op te doen, hun taalvaardigheid verder te ontwikkelen en door te groeien naar werk dat past bij hun talenten, kwaliteiten en ambities.

Wij onderschrijven de gedachte dat gemeenten een belangrijke rol kunnen spelen bij de arbeidstoeleiding van nieuwkomers. Gemeenten staan dicht bij inwoners, werkgevers en lokale partners en zijn daardoor goed in staat om maatwerk te bieden en verschillende beleidsterreinen met elkaar te verbinden. Tegelijkertijd constateren wij dat gemeenten momenteel al voor grote uitdagingen staan bij de uitvoering van de Wet inburgering 2021. De beschikbare rijksmiddelen sluiten niet aan bij de daadwerkelijke uitvoeringskosten en de intensieve begeleiding die nodig is om nieuwkomers succesvol te laten inburgeren, participeren en uit te laten stromen naar duurzaam werk. Wanneer gemeenten in de toekomst aanvullende verantwoordelijkheden krijgen op het gebied van arbeidstoeleiding van nieuwkomers, vinden wij het daarom essentieel dat daar ook passende bevoegdheden en structurele financiële middelen tegenover staan. Een grotere rol voor gemeenten kan alleen succesvol zijn als het Rijk niet alleen nieuwe taken belegt, maar ook zorgt voor een adequate bekostiging van de uitvoering. Nieuwe taken vragen immers om voldoende capaciteit, expertise en middelen om de gewenste resultaten te kunnen realiseren.

Vanuit deze uitgangspunten beantwoorden wij de onderstaande vragen van de fracties van ChristenUnie en PRO.

Beantwoording van vragen

1. *Is het college het met de ChristenUnie, PRO en de SER eens dat waardig werk leidend moet zijn in het beleid voor nieuwkomers, met voldoende ruimte om te leren en door te groeien? Zo ja, hoe zorgt het college ervoor dat nieuwkomers vanaf hun aankomst in Groningen perspectief krijgen op volwaardige deelname aan de arbeidsmarkt, waarbij taalverwerving, inburgering en werk elkaar versterken in plaats van belemmeren? Zo nee, waarom niet?*

   Ja. Wij zijn het met de vragenstellers eens dat werk een centrale plaats moet innemen in het beleid voor nieuwkomers, met ruimte om te leren, zich te ontwikkelen en door te groeien. Arbeidsparticipatie, taalverwerving en inburgering moeten elkaar daarbij versterken. Wel is het van belang dat gemeenten voldoende middelen ontvangen wanneer arbeidstoeleiding van nieuwkomers een formele wettelijke taak wordt.

   Wij zetten hier al actief op in. Via *Meedoen vanaf dag één* wordt tijdens de opvang gewerkt aan participatie, taalontwikkeling, opleiding en werkervaring. Na vestiging in Groningen vormt participatie en arbeidstoeleiding een belangrijk onderdeel van het inburgeringstraject. Samen met aanbieders en taalscholen zorgen wij voor een aanbod waarin taal en participatie worden gecombineerd en steeds vaker gekoppeld zijn aan praktijksituaties en beroepen. Ook werken wij samen met werkgevers en ondersteunen wij waar mogelijk met bijvoorbeeld taalcoaches op de werkvloer.

   Ook voor Oekraïense ontheemden besteden wij tijdens de intake aandacht aan werkervaring, talenten, opleiding en ambities. Drie werkcoaches ondersteunen bij werk, opleiding en participatie. Daarnaast werken wij samen met werkgevers aan banen, stages en ontwikkeltrajecten en is er specifieke aandacht voor hoger opgeleide werkzoekenden en het benutten van eerder opgedane kennis en ervaring.

2. *Welke kansen ziet het college om, vooruitlopend op de formele wettelijke verantwoordelijkheid voor arbeidstoeleiding, de toegang van nieuwkomers tot werk verder te verbeteren? Welke rol wil de gemeente daarin nemen?*

   Wij zien kansen in het eerder in beeld brengen van opleiding, werkervaring, talenten en ambities, zodat passende ondersteuning sneller kan starten en nieuwkomers zich eerder kunnen ontwikkelen. Ook zien wij kansen in een sterkere samenwerking tussen werkgevers, het regionale Werkcentrum, onderwijsinstellingen, maatschappelijke organisaties en de gemeente. Wij zien voor onszelf een regisserende en verbindende rol. We brengen partijen bij elkaar, stimuleren werkgevers om kansen te bieden aan nieuwkomers en ondersteunen bij taalontwikkeling, participatie en arbeidstoeleiding. Wanneer arbeidstoeleiding van nieuwkomers in de toekomst een formele wettelijke taak wordt, zien wij mogelijkheden om het Werkcentrum daar een belangrijke rol in te laten spelen als centraal punt waar inwoners, werkgevers en uitvoerende organisaties samenkomen. Daarbij blijft voldoende financiering een noodzakelijke voorwaarde.

3. *Groningen zet met Meedoen vanaf dag één al vanaf het begin in op participatie van nieuwkomers, bijvoorbeeld via taal, werkervaring, opleiding en vrijwilligerswerk. Hoe sluit deze aanpak aan bij het SER-advies om vanaf het moment van aankomst toe te werken naar volwaardig werk? Ziet het college mogelijkheden om dit verder te versterken? Tegen welke knelpunten loopt het college aan?*

   Wij herkennen ons in belangrijke mate in het SER-advies. Met *Meedoen vanaf dag één* stimuleren wij nieuwkomers al tijdens de opvangfase om actief deel te nemen aan de samenleving. Via onder meer de GOTU Academie, de Meedoenbalie en de arbeidsmarktpijler worden taal, participatie, onderwijs en werk zoveel mogelijk gecombineerd. Daarbij wordt vroegtijdig gekeken naar talenten, werkervaring en ambities. De aanpak sluit daarmee goed aan bij de aanbeveling van de SER om vanaf aankomst toe te werken naar duurzame participatie en volwaardige arbeidsdeelname. Wij zien mogelijkheden om de verbinding tussen opvang, inburgering, onderwijs en werk verder te versterken, werkgevers eerder te betrekken en taal en werk nog meer geïntegreerd aan te bieden. Tegelijkertijd ervaren wij knelpunten zoals onzekerheid over verblijfsstatus en huisvesting, gezondheids- en welzijnsvraagstukken en de complexiteit van samenwerking tussen betrokken partijen. Ook ontbreekt momenteel nog een structurele wettelijke taak en financiering voor arbeidstoeleiding van asielzoekers. Wij steunen daarom de aanbeveling om gemeenten hierin een duidelijkere rol te geven, mits daar voldoende middelen tegenover staan.

   Voor Oekraïense ontheemden blijft taalontwikkeling een belangrijke voorwaarde voor duurzame arbeidsdeelname. Hoewel er kosteloos aanbod beschikbaar is, onder meer via het Alfa-college en op opvanglocaties, is deelname niet verplicht en kan de toegankelijkheid onder druk staan door wachtlijsten. Een goed beschikbaar aanbod, gecombineerd met voldoende stimulans tot deelname, kan de arbeidsmarktpositie versterken.

   Daarnaast onderzoeken wij hoe (onderdelen van) *Meedoen vanaf dag één* vanaf 2027 kunnen worden voortgezet en doorontwikkeld.

4. *Het SER-advies benadrukt dat kennis, werkervaring en talenten van nieuwkomers nog te vaak onvoldoende worden benut. Hoe wil het college bevorderen dat de kennis, werkervaring en talenten van nieuwkomers beter worden benut, zodat zij niet alleen aan het werk komen, maar ook werk kunnen doen dat aansluit bij hun mogelijkheden en ambities?*

   Wij onderschrijven dat kennis, werkervaring en talenten van nieuwkomers nog niet altijd optimaal worden benut. Daarom besteden wij in intake- en begeleidingstrajecten nadrukkelijk aandacht aan opleidingsniveau, werkervaring, competenties en beroepswensen. Om de aansluiting op de arbeidsmarkt te verbeteren organiseren wij samen met bedrijvenverenigingen werkgeverscarrousels, waar nieuwkomers kennismaken met ondernemers en arbeidsmarktkansen en werkgevers zicht krijgen op beschikbaar talent. Daarnaast stimuleren wij trajecten waarin taalontwikkeling, scholing en werkervaring worden gecombineerd, zoals het traject voor statushouders in de zorgsector met het UMCG. Ook verkennen wij kansen in andere sectoren met personeelstekorten.

   De gemeente investeert al in een samenhangend aanbod aan re-integratievoorzieningen voor inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt, waaronder statushouders. Via de Open House bij de directie Werk en Participatie worden momenteel trajecten ingekocht die taalontwikkeling, participatie, ontwikkeling van werknemersvaardigheden, vakgerichte voorbereiding en het behalen van beroepsgerichte certificaten met elkaar verbinden.

   Duurzame arbeidsdeelname vraagt tot slot aandacht voor werknemersvaardigheden en verschillen in (werk)cultuur. Werkgevers en werknemers kunnen hierbij ondersteuning krijgen, bijvoorbeeld via jobcoaches en taalcoaches. Het doel is niet alleen werk, maar duurzaam werk dat aansluit bij talenten en ambities.

5. *Welke verantwoordelijkheid ziet het college voor zichzelf om ervoor te zorgen dat nieuwkomers ook op langere termijn perspectief houden op werk, bestaanszekerheid en ontwikkeling? Hoe wil het college de gemeenteraad inzicht geven in de resultaten van het beleid op dit gebied?*

   Wij zien het als onze verantwoordelijkheid om voorwaarden te scheppen voor duurzame deelname van nieuwkomers aan de Groningse samenleving. Daarom zetten wij in op een samenhangende aanpak waarin participatie, inburgering, taalontwikkeling, scholing en werk elkaar versterken. Ook willen wij de samenwerking met werkgevers verder uitbreiden, zodat nieuwkomers meer kansen krijgen om werkervaring op te doen en door te groeien op de arbeidsmarkt. Voor Oekraïense ontheemden onderzoeken wij hoe ondersteuning op langere termijn vorm kan krijgen, mede gezien het mogelijk toekomstige einde van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) en de toenemende nadruk op zelfredzaamheid. Omdat de mogelijke beëindiging van de RTB ertoe zal leiden dat Oekraïense ontheemden – gefaseerd – onder de Participatiewet zullen gaan vallen, werken we nu aan een meerjarige visie met aandacht voor taal, arbeidsmarktoriëntatie, participatie en maatschappelijke zelfredzaamheid.

   Uw raad wordt via de reguliere voortgangsbrieven over Meedoen vanaf dag één, de Wet inburgering 2021 en andere relevante programma's geïnformeerd over de ontwikkelingen en resultaten. Daarbij kijken wij niet alleen naar uitstroom naar

werk, maar ook naar participatie, taalontwikkeling, inburgering en duurzame arbeidsdeelname. Voor Oekraïense ontheemden onderzoeken wij hoe de monitoring verder kan worden verbeterd, zodat uw raad beter inzicht krijgt in de effecten van het beleid.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester, Roelien Kamminga	secretaris, Sander Gerritsen

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.